

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

NUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

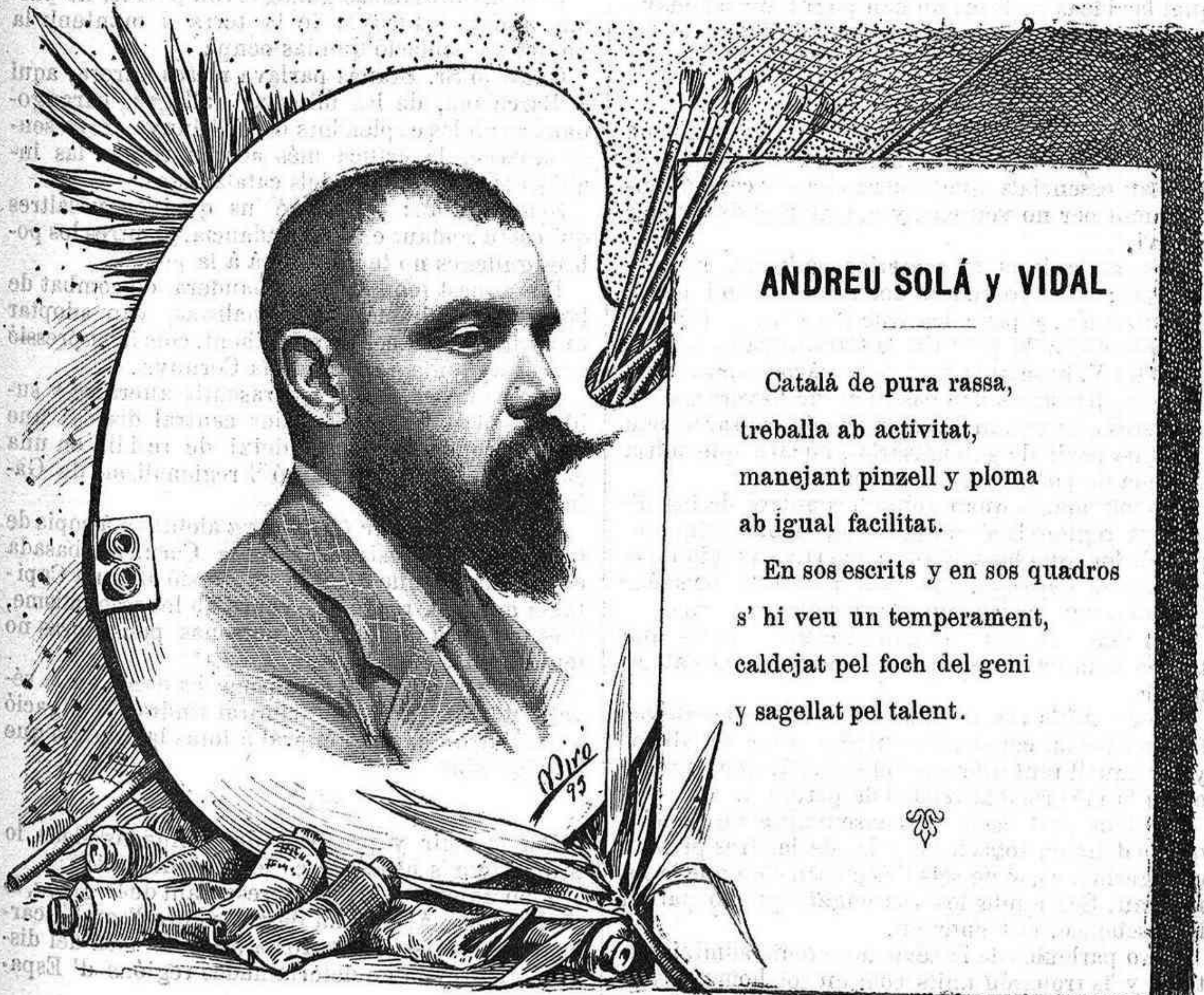
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

ANDREU SOLÀ y VIDAL

Catalá de pura rassa,
treballa ab activitat,
manejant pinzell y ploma
ab igual facilitat.

En sos escrits y en sos quadros
s' hi veu un temperament,
caldejat pel foch del geni
y sagellat pel talent.

CRÒNICA

Ja ha arribat lo Sr. Alsina, president de la *Lliga de Catalunya*, després de recorre algunas regions del Nort d' Espanya, especialment las Vascongadas y Galicia.

Ignoro quinas impresions porta d' allà dalt ni quin resultat positiu pot haverli donat aquest viatge al *commis voyager* del catalanisme militant, que té casa oberta al carrer de la Porta-ferrissa. No sé tampoch si haurá obtingut gayres notes de *pedidos*. Hi ha motius per desconfiar del éxit. Generalment lo sortit catalanista 's compon de géneros abigarrats y passats de moda, y 'l monstruari dels viatjants ofereix per consegüent escassos atractius.

Lo Sr. Alsina, ademés, es un home de procedencia carlista. Fent armas en favor del rey de las húngaras vá donarse á coneixe en la passada guerra, y per més que desde llavoras fins á la fetxa han passat alguns anys, succeheix ab aquestas cosas alló que diu un conegut refrán, encare que castellá, no per aixó menos cert y positiu: *Quien tuvo, retuvo*.

Es á dir: «Qui ha gastat boyna, la guarda.»

Aquesta tendencia carcunda després de tot es 'l únich grá capás de germinar entre la palla y 'l boll de las inconexas tendencias catalanistas. Colgueuho tot plegat, y la palla y 'l boll pudrintse sota terra abonarán al grá, fins á transformar-lo en planta y en espiga plena d' arestas.

Per aixó 'l representant de la *Lliga* vá trobar á las Vascongadas, ahont lo carlisme abunda, una acullida més simpática que á Galicia, pais en lo qual las ideas carlistas no han pogut arrelar may.

Aixó vol dir que la lley de las afinitats y de las repulsions es mes forta que la voluntat dels homes.

* *

Entre 'l regionalisme catalá y 'l regionalisme vascongat y 'l regionalisme gallego hi ha diferencias tan essencials, que 's necessita ser cego d' enteniment per no veurelas y apreciarlas de primer antuvi.

Los catalanistas, en materias políticas, sempre divagan: no exposan una doctrina que no l' hajan desenterrada, y per mica que l' agitin se 'ls desfá en pols entre 'ls dits. En la Catalunya de avants de Felip V. buscan la font de las sévas aspiracions. Prop de dos sigles han passat desde llavoras, y als cadávres que portan dos sigles de descansar en pau no hi ha medi de galvanisarlos, encare que mitja dotzena de poetas cregan lo contrari.

Y molt menos quan sobre 'l sepulcre de las llibertats regionals s' hi aixeca un poble actiu, emprendedor, que ha sapigut convertir sa regió en la primera d' Espanya, per la séva riquesa, pels séus progressos y per las sévas ánsias democráticas.

Per aixó xoca tant ab aquest estat de cosas que tot ho domina 'l sentit arqueològich del catalanisme.

En cambi 'ls vascongats no 's cuydan de cultivar lo séu idioma, com aquí cultivém lo nostre, ab tot y ser aquell tant diferent del castellá, que no té ab ell ni la més remota relació de parentiu.

De bon grat acceptan l' ensenyansa en castellá que 's dona en totas las escolas de las tres provincias germanas, y no sols l' acceptan, sino que la fomentan. Son á mils los vascongats que no parlan lo vascuence, ni l' entenen.

Pero parleulos de la séva autonomia administrativa, y 'ls trobaréu units com un sol home resolta

á defensarla. Suspiran tots per l' autonomia política, que feya d' aquellas tres provincias tres estats poch menos que independents dintre de la nació espanyola; més haventla perduda, á conseqüencia de las dos últimas guerras civils, no crech que disparin may un tiro per recobrarla, per més que 's gaudissin molt de tornar-la á possehir.

En cambi l' autonomia administrativa constituheix la base del séu regionalisme, per ser al mateix temps lo nirvi de la séva existencia.

De manera que aixís com los catalanistas s' apoyan en los somnis y perspectivas de un passat impossible, pera refer la Catalunya de las sévas ilusions, los vascongats plantan lo peu sobre 'l terreno ferm de una realitat positiva, y d' ell no se separan per res, disposats á jugarse la vida, cada vegada que 'l poder central intenta mermar las atribucions de las sévas corporacions populars ó aumentar la suma alsada ab que anualment contribuheixen als gastos del Estat.

Per ells la qüestió son quartos: pagar poch y viure tranquils, sense coneixer de prop ni de lluny als recaudadors, als investigadors, als comissionats de apremis, ni á totas las plepas de l' administració espanyola, que son la ruina dels pobles y la desesperació dels pobres contribuyents.

Per lo tant, jo crech que 'l Sr. Alsina no podia anar á ensenyarlos res y que més aviat devia anarhi á apendre moltes cosas.

Perque mentres los catalanistas somian truytas, los vascongats se las menjan.

* *

A Galicia hi ha disgust contra 'l govern; pero aquest disgust es general per tot Espanya. No s' ha de anar precisament á Galicia per sentirlo.

Pero las provincias gallegas son pobres, no bastant apenas los fruyts de la terra á mantenir la numerosa població que las ocupa.

Quan lo Sr. Brañas parlava mesos enrera, aquí á Barcelona, de las miserias gallegas, parangonantlas ab los esplendors de Catalunya, feya sense saberho, la crítica més acerba contra las inquietuts y 'ls neguits dels catalanistas.

Semblava dir:—¿De qué 'us queixéu vosaltres qu' estéu nadant en l' abundancia, mentres los pobres gallegos no tenim un pá á la post?

Per aquest motiu, com á bandera de combat de las sévas aspiracions regionalistas, van adoptar una qüestió tan contraproduhent, com la supressió de la Capitanía general de la Corunya.

¿No es un verdader contrasentit alterar-se y sublevar-se casi perque 'l poder central disposa que un dels séus funcionarios deixi de residir en una capital gallega? ¿Y es aixó 'l regionalisme de Galicia?

Quan la *Lliga de Catalunya* alentava á copia de telégramas la resistencia de la Corunya, basada en un motiu, que com la supressió de una Capitanía general, res té que veure ab lo regionalisme, l' extranyesa de totas las personas pensadoras no tenia limits.

¿Desde quan lo regionalisme ha escrit en la séva bandera:—Lo poder central tindrà l' obligació d' enviar un capitá general á totas las ciutats que l' exigeixin?

* *

Per sostenir y practicar determinadas ideas, lo primer que 's necessita es tenir sindéressis.

Y en aquest punt, lo representant de la *Lliga*, lo viatjant Sr. Alsina, ha deixat veure l' orella carlista llansant-se pressurós á atiar lo foch del disgust que reyna en determinadas regions d' Espa-

FESTAS DE LA MERCÉ

—¿Y donchs, Barcelona, que ja no 's recordan de mí?

—¡Ay, Senyora! Tot s' ho van gastar pèl Centenari, y lo que 's recauda segueixen despilfarranths de mala manera... ¡Miri, miri á mí, ab quíns garróns me fan anar!

nya, sense atendre á las causas que 'l provocan. Sumar tendencias regionalistas tan heterogèneas no es possible. La suma resultaria una verdadera monstruositat. Pero ja que aixó no pot realitzar-se, es factible sembrar lo desconcert, exacerbar las passíons, moure burina.

Lo Sr. Alsina, recordant sempre 'l séu origen, dirá:

— A riu revolt, ganancia de carcundas.

Y 'ls senyors de la *Lliga*, fins aquells que odian l' absolutisme, quan menos se n' adonin, se trobarán que forman part de un requeté carlista.

Las cosas cauen sempre pel costat cap ahont se decantan.

L'altre dia 'l simpàtich Sr. Gassó y Martí, tinent d'arcalde de l'Ajuntament de Barcelona y aspirant perpétuo á l'arcaldia, vá invitar á un bon número de periodistas á visitar la magnífica torre que posseheix en lo poble de Teyá.

¡Ditxós ell que té torre!

Un cop allá, vá obsequiarlos espléndidament ab un àpat de primera.

Y aixó que no era Sant Joseph, ni cap festa senyalada.

Pero 'l convit tenia punta.

Com es de veure per las següents ratllas que lleigeixo en *El Noticiero*:

«En los círculos políticos se comentaba esta tarde que la nota saliente de la fiesta con que obsequió ayer en su finca de Teyá á varios periodistas el teniente de alcalde Sr. Gassó y Martí, fuera la de presentar y casi proclamar á dicho señor como futuro alcalde de esta ciudad.»

¿Han vist travessura com aquesta?

Del carrer Ample, ahont resideix lo Sr. Gassó, á la taula del despaig de l'Arcaldia, lo camí es curtíssim: fins no fent gayre marrada 's pot fer alto á ca 'n Justin. Y no obstant, lo Sr. Gassó 's figura arribarhi més prompte donant la volta per Teyá.

Ell sabrá á qué obeheix aquesta estrategia.

—¿Pero—vaig preguntar á un periodista comensal del Sr. Gassó—y del Sr. Henrich que 'n farém?

—No ho sé pas—me vá respondre.—Lo únich que li puch dir es que 'l Sr. Henrich está cansat y marejat... Casi no pot dir faba.

—¿Y aixó?

—Ja veurá: com no hi ha sessió en la qual no 's presentin comptes de la casa Henrich y C.^a en comandita, y ell ha de deixar la presidencia perque s'aprobín, aquell contínuo pujar y baixar de la tarima presidencial, lo té materialment romput de camas. Ha aguantat tant com ha pogut; pero ara ja no pot més.

P. DEL O.

DESESPERACIÓ

A LOLA

¡Per Deu! Lola no m'oblidis;
no 'm fassas mes rabiá,
no 'm sigas, t'ho prech, ingrata,
sinó 'm farás corsecar.

Digam que m'aymas Dolores;
digam que m'estims encar,
y que 'm vols, y que m'adoras,
digam, que méva serás.

Digam que sols ab mi pensas
que no m'aburrirás may...
¿que dius? ¿que sí?... ¡batualisto!
are ho veig, si está roncant.

DOMINENGO BARTRINAY.

¡AY DE MÍ!

Declaro que del senyor Vital Aza, personalment, no tinch res que dirne.

Pero aixó no importa; estich decidit, y ho cumpliré sense la menor vacilació: lo dia que senti dir qu' en algun teatro estrenan un' obra d' ell, hi

vaig y la xiulo, ¡la xiulo ab tota la forsa d' un home fora de sí!

No vull que may més me passi lo que m' ha passat ab lo ditxós *Rey que rabió*.

¡Jo ho hagués previst lo primer dia que la vaig veure aquesta malehida sarsuela! Prou en lloch d' aplaudirla y celebrarla, l' haguera feta enfonar per sempre més, mal hagués hagut de tirar los banchs y 'ls acomodadors al escenari....

¿La tenen present aquella cansoneta que comensa?

«Yo que siempre de los hombres me rei,

»yo que siempre de los novios me burlé....»

Pues sárgan que 'l final d' aquest tros de música es lo méu torment, lo méu suplici, la méva pesadilla....

«¡Ay de mí, ay de mí!...»

Fa tres mesos que desde que 'm desperto fins que torno á dormirme tinch continuament aquest

«¡Ay de mí!»

enganxat á las orellas.

Quan la portera obra la escala, lo primer que fa es posarse á mirar cóm se presenta 'l dia, y á continuació comensa:

«¡Ay de mí, ay de mí!

»si acabaré llorando yo que siempre rei....»

Y ja no para fins que passa algun municipal que li busca... una mica de conversa.

La criada del primer pis dona diariament fé de la séva existencia inaugurant la jornada ab lo ditxós

«¡Ay de mí!»

Quan baixa á buscar la llet pels amos,

«¡Ay de mí!»

Quan surt ab lo cistell al bras per anar á la plassa,

«¡Ay de mí!»

Al tornar «¡Ay de mí!», al pelar las patatas, «¡Ay de mí!», al rentá 'ls plats «¡Ay de mí!»,... eternament... «¡Ay de mí!»

Del primer pis passém al segon. Allí hi ha dugas germanas, dugas senyoretas solteras que no fan sino assentarse al piano y tocar «¡Ay de mí!», passejarse pel pis y cantar «¡Ay de mí!», surtir á la galeria y repetir «¡Ay de mí!»

Al tercer pis hi ha un taller de cusidoras de blanch. ¡Calculin lo derrotxe de «¡Ay de mí!» «¡Ay de mí!» qu' entre una aglomeració de noyas deu ferse!

Se sent més lo soroll del «¡Ay de mí!» que 'l de las tres máquinas *Singer* que continuament treballan.

Al quart pis hi estich un servidor: es l' únich pis ahont l' «¡Ay de mí!» no 's canta.

Pero en cambi, al carrer, á las casas ahont un ha d' anar pels séus assumptos, á cal barber, á la sombrerería, per tot se sent aquest condemnat «¡Ay de mí!» que 'm consum las sanchs y 'm perverteix la conciencia.

Senyor Vital Aza, li repeteixo: si 'l dia del primer estreno séu sent un xiulet enorme, estrident, inaguantable, no ho extranyi: soch jo que 'm venjo.

Vull tornarli 'l mal que 'l séu «¡Ay de mí!» m' ha fet.

Y provisionalment, mentres aquest dia arriba ¿no hi hauria algun medi per evitar que la ditxosa cantarella del «¡Ay de mí!» continués ressonant?

Perque si aixó dura massa, si l' «¡Ay de mí!» del *Rey que rabió* segueix per gayre temps tritulantme las orellas,

«¡Ay de mí!»

no sé pas si podré resistirho.—MATÍAS BONAFÉ.

(VALENCIÀ.)

Segons el qui 'l trata opina
es Don Simó Mala-espina,
per mes de que no heu pareix,
cobart com una gallina
y rōin com éll mateix.

D' home virtuos fent gala
contra la corrupció trona
y amonesta al qui resbala,

que éll no té paraula mala
pero tampoch obra bona.

Avariciós ademés,
éll deixa per debaix má,
dinés á gran interés,
qu' encara qu' es diu cristiá
no té mes Deu que 'ls dinés.

Quant era jove, es sabut,
tingué casa de comers,
y d' un modo molt rebrut,
fen als acreeadors mal tērs
sentanse en lo mitx armut.

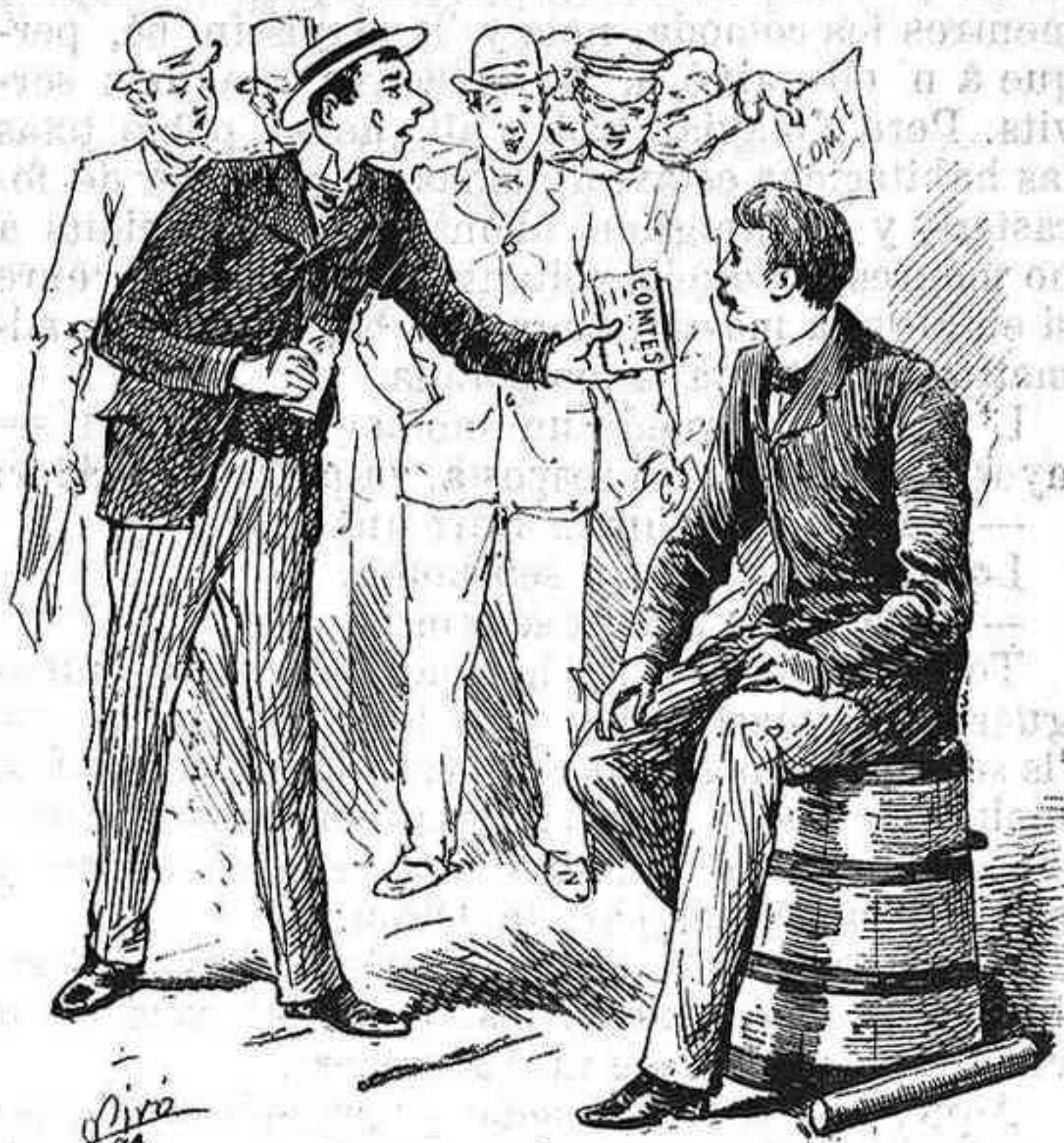

Fundá quant va ser mes vell
una empresa mercantil,
se la vá rejentar éll
y está clar que per lo fil
consegui treure 'l capdell.

L' estima tan poch la gent,
que si un jutxe l' encausava,
de segur que no trobava
ni parent ni benvolent
que li traguera la cara.

Y no es exageració
ni faloria lo qu' he dit
referent al tal bribó,
com hu proba el susuit
que pose á continuació:

Per una mala pasá
que li feu á un de Requena,
el home l' amenasá
de mort y li madurá
á garrotaes la esquena.

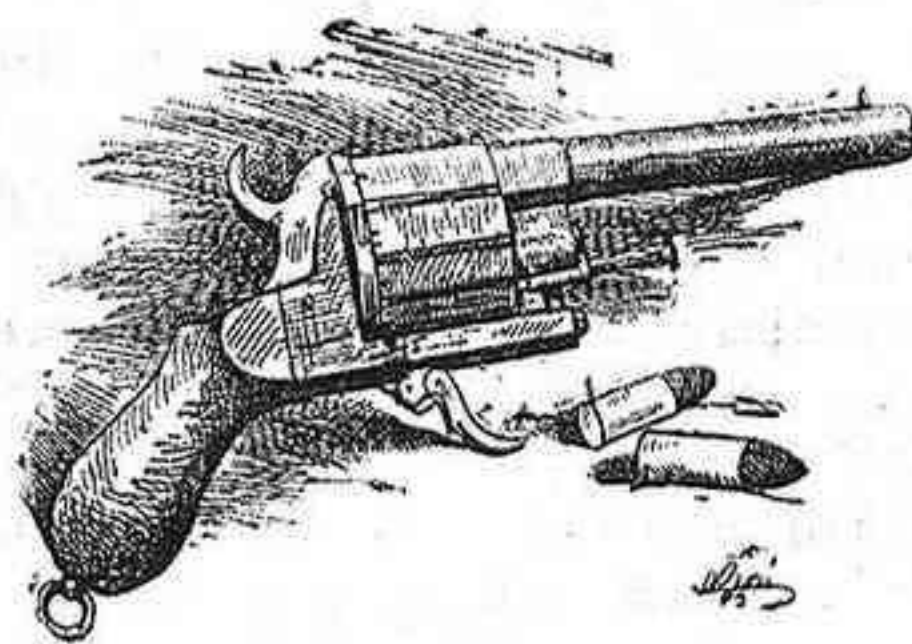
Tenint por que dins del lleu
li ficara este una bala,
plorant, per l' amor de Deu,
li demaná á un jermá seu
que li guardava la espala.

Pero el jermá al escoltarlo
molt mes blanet que la cera
de cap á peus va mirarlo,
y demprés p' aconhortarlo
li parlá d' esta manera:

—Simó, pots tranquil estar
no tingues por.

—¿Perque no?

—Perque 't puch asegurar
que mentres visca, Simó,
ningú te te que matar....
¡perque 't tinch que matar jo!

J. F. SANMARTIN Y AGUIRRE

LO RECORT

Quan l' Antonia vejé á la porta de la masía una
colla de senyors, va quedar parada. Ab prou feyna
li quedaren forsas per preguntar:

—¿Qué se 'ls ofereix?—

Lo qui semblava 'l jefe de la comitiva s' adelan-
tá una mica, mentres los altres donavan un vis-
tasso pels vols de la casa, y en pocas paraulas li
explicá lo que 'ls havia canduhit allí.

Eran uns senyors de Barcelona, la família Casablanca. Atrets per la fama que de fresch, sanítos y pintoresch tenia 'l poblet de la Falguera, havían decidit anarhi á passar l' istiu. No hi coneixían á ningú y contavan instalarse en qualsevol casa, mentres fos cómoda, neta y 'ls servissin bé, perque á n' ells, aixó sí, 'ls agradava estar ben servits. Pero s' havian trobat ab que al poble totas las habitacions estavan plenas y replenas de forasters, y no sapiguent ahont ficarse, decidits á no moures d' aquells voltants, havían resolt veure si en alguna massia, pagantho bé, 'ls voldrian admetra durant tota la temporada.

L' Antonia 's quedá un moment mirant al senyor y sense tornarli resposta, va posarse á cridar:

—¡Quim!... ¡Quiim!... Surt una mica.—

Lo Quim surti: era 'l seu home.

—Vés qué diu aquest senyor.—

Torná 'l senyor á fer lo relato y aviat s' entengueren. La masia era gran y ¡qué diable! ja que 'ls senyors demostravan no venirlos de deu duros, molt seria que la família Casablanca no poguessin acomodarshi bé, ab tota satisfacció d' ells y algun benefici per part del Quim.

—Si us portéu com cal—digué 'l senyor Casablanca un cop tancats los tractes—á més de lo convingut us deixaré un bon recort.

Aquestas paraulas quedaren grabadas en la memoria del Quim: un bon recort. Es dir que á més de la cantitat estipulada, hi hauria regalo ... Naturalment ¡son tan generosos aquests senyors de Barcelona, quan s' hi poan!

* * *

La família Casablanca aviat va quedar instalada. Lo senyor y la senyora ocuparen un quarto dels baixos á la dreta del menjador; la noya y un nen de quatre anys, un altre quarto molt á prop d' aquest, y 'l senyoret, un minyó que ja gasta bigoti y ha passat la quinta, una habitació del primer pis, ab honors de golfas, pero mol alegre y ventilada.

—¿Veus?—deya 'l Quim á la séva dona—d' aquest modo, sense gran trasbals, tots estém bé y tothom hi cab. Yo y tú dormirém á la pallissa, lo noy s' arreglará per sota 'l carro y la noya no s' ha de moure de dalt. Passarém l' istiu alegrement y en bona companyia y quan se 'n vajan, ja m' ho ha dit lo senyor, á mes dels trenta duros cada mes en que hem quedat, ens deixarán un recort.—

Donadas las disposicions generals, arregladas las habitacions y convingudas las horas y condicions dels menjars, la gent del más reprengué la séva marxa acostumada, la família Casablanca comensá á disfrutar de las delicias del camp... y mentres en Quim recorria 'ls oliverars y las vinyas pensant ab lo recort, lo senyoret Alfonso, l' hereu dels senyors, s' entretenia prenent vistas de la masia... y de la filla dels masovers.

* * *

No era precisament una bellesa campestre d' aquellas que pintan los poetas, la Marina; pero podía molt ben passar per una xicota agradabilissima.

Disset anys, més desarrollada de lo que per la edat li corresponia, cara riallera y un sí es no es picaresca, y exhalant un apetitós y virginal perfum de terra ben assahonada, semblava una Diana cassadora, sense arch, fletxas ni gossos, traduhida al catalá y acomodada á las costums dels nostres dias.

Lo senyoret Casablanca desseguida va adonar-sen. Cabalment lo género femení era la séva afició predilecta, y mentres sos pares y germans s'

allunyavan, saltavan turóns y s' ajejan sota 'ls arbres, ell s' acostumá á matá 'l rato ab l' album de dibuix á la mà, á prop de la casa y de las fallillas de la Marina.

De bonas á primeras la xicota 's mostrá molt rezelosa y desconfiada.

—¿Sab—li deya l' Alfonso—que vosté es molt rebonica?

—Crech que sí—responia la Marina, com posant punt á la conversa.

—¿Sab que vosté m' agrada molt?—insistia l' altre.

—També ho crech.

—¿Sab qu' es llástima que una noya del seu mérit y circunstancias visqui olvidada en aquest recó de món?

—Si senyor que ho sé.

—¿Y donchs?...

—¿Y donchs, qué?—

L' accent d' enérgica independéncia ab que la Marina pronunciava aquestas paraulas intimidava al senyoret, y la conversa parava aquí.

* * *

Pero... la influencia del istiu, la constancia del xicot, l' abundancia y facilitat de las ocasions d' rretiren poch á poch lo gelat cor de la noya, y aquellas orelles que al principi semblavan tancadas á las paraulas dolsas del senyoret, acabaren per recrearse, ab mal dissimulada delicia, en la adormidora música de las galanterias y las declaraciones d' amor.

No obstant, ningú notá res. La Marina s' emborratzava en silenci ab sas falagueras ilusions... y l' Alfonso bon cuydado tenia de que ni 'ls pares d' ella ni 'ls seus s' enteressin de las sévas maniobras.

Al contrari; davant dels demás ni 's mirava á la Marina ni li dirigia la paraula. Y al vespre, quan la família 's reunia á la porta de la casa, assentada vora una figuera y respirant las frescas alenadas de la nit, ell pretextava estar cansat, y se 'n anava é dalt á dormir, á fi de poguersa llevar l' endemá á primera hora.

—Si necessita alguna cosa á la nit—li deya l' Antonia al véurel pujar—ja sab que á prop del seu quarto hi dorm la noya: no ha de fer sino cridarla.

—¡Ja, ja!—responia l' Alfonso sense girarse y seguint escalas amunt.

*

L' istiu s' acabá. La família Casablanca anunciá un dia que l' endemá marxava, y 'l senyor y 'l Quim passaren comptes.

—Dos mesos y mitj á trenta duros?...

—Son setanta cinch, respongué 'l masover ab la mateixa llestesa que 'l millor calculista.

Lo senyor Casablanca tragué la cartera, li doná setanta cinch duros... y, sense anyadir una sola paraula, 's ficá al seu quarto pera continuar l' arreglo de la maleta.

—¡Qu' es estrany!—feu en Quim al quedarse sol:—¿Y lo altre?

Pero després d' un moment de pausa, arronsá las espatllas y s' encaminá silenciosament á desá 'ls diners.

Vingué l' instant de la marxa. Se cambiaren com de costum quatre frases y quatre apretadas de mà, y aviat la família Casablanca desaparequé en direcció á la Falguera.

Lo Quim se mirá á l' Antonia:

—¿Has vist?

—¡Y tal!

—¡Tant que 'ns van prometre que 's deixarían

un recort!... ¡Quin modo de faltar á la paraula...—
Mentres lo masover s' exclamava d' aquesta manera, la Marina sentia humitejárseli 'ls ulls y calculava 'ls mesos que son pare tardaria á convencences del seu error.

A. MARCH.

Á UNA GUAPESA AGRAVIADA

Ja ho sé que vaig faltar, pro á voltas l' home ab tot y sentí al cor la passió ardenta per tot lo bell y gran, calla y admira...
¡Sou tan hermosa!

Vos vareu enutjar, porque 'l meu llabi no confegi per vos, ni una paraula dihentvos com sabeu:—Vaya una Venus, ni la de Milo!

Y aixó hermosa per mí, hauriau de pendrerho per victoria molt gran en vostra vida, si un llabi vos ha dit:—Sou mol hermosa!
Lo meu.... ho calla...

Y la falta no está en que no conegui com l' altre, que ho valeu. Lo meu, Elvira, quan mes gran y bonica troba una obra mes mut ne resta.

Jo prou me vareig dir, quan vaig coneixehos: Deu meu, que airosa qu' és ¡perque á las altras no havéu volgut donar ni un bri de gracia y á aquesta tota?

¿Perqué ni un rostre 's veu de blanch armini si no 'l que posseheix aquesta dona? Es tal volta que Deu sols feu á n' ella igual que 'ls àngels?

Aixó vareig pensar mentres mirava extassiantme de goig, vostre persona, y no obstant ja ho veyeu, fret com lo marbre: fins estrany sembla.

Mes si us faltava un mot, per bé convencehos que sou la mes hermosa entre las donas jo vos diré pausat, fins extasiantmi:
—Estel del dia....

LO DEL DIA

Aquests son los arguments que diu que 'ls del *gremi* tenen;

aquests son los arguments per lograr lo que pretenen.

¡Mes ay! aquest estel son brill entela
com mes ne vol lluhir; mal á qui 's pensa
ser guapa y s' ho presum, mes li valdria
mori... ans de neixer.

J. ABRIL VIRGILI.

UN DELS QUE QUEDAN

Lo senyor Quirse, ja 's pot dir que si va naixer,
va naixer per arcalde de barri. Com á campetxa-
no ningú li empeta la *basa*; pero en materia de
vara 'n sab la *prima*....

Si com á xacolaté fa 'l xacolata d' *upa*—que diu
ell—com á arcalde de barri ho *pela* com cap més;
té una llógica qu' encanta.... y una xacolata que
admira.

La séva dona, avants d' empunyar la vara, may
li callava:

—Lo téu cap es massa petit per un cáraech tan
gros.

Pero 's veu á simple vista, que vá pendre ma-
lament las midas, perque ell sempre deya:

—¿No ho feya 'l cansaladé qu' es un *péjol*? ¿No
ho feya l' espardanyé? Donchs jo que hi passat
part del batxillerat á Cervera, vols tu que deixi
un *empleyu* que ompla tant...?

Y tal dit, tal fet, l' home 'l cumpleix que ni per
encárrech.

Pel barri de Sant Culgat, ja se sab, lo senyor
Quirse es lo *factotum*; ell arregla plets, ell ajunta
matrimonis, ell cobra multas, y fá una xacolata,
que 'ls frares se 'n lleparian los dits.

Lo senyor Quirse es lo prototipo dels del gremi;
si hagués nascut dos sigles enrera hauria sigut á
lo menos *Alcalde de casa y corte*.

Perque ell (no sé pas lo temps que fa que em-
punya la vara), pero si sé, que, desde 'l dia (ó nit)
de bodas, que no ha mogut un peu en portal ni
finestra.... salvo algun any, per anar á la professó,
que aixó ja son figas d' altre pané.

Si no fos lo *Brusi*, seguríssim qu' encare creu-
ria que hi ha la muralla y 'l jardí del general,
perque aixó de trobar un home (arcalde per més
senyas) sempre á casa, disposat á donar consells
ó reprimir á algú, val totas las pelas. La vida d'
ell es bastant *perra*, pero quant arriba 'l cas, lo
mateix despatxa una *presa* de xacolata, que fá
avenir un jendre ab la séva sogra.

La seva llógica no convens, si no que admira.

No fa molts días que entraren duas donas fetas
una furia.

—¿Qué passa? veyám expliqueus—vá fé 'l se-
nyor Quirse.

—Ja veurá, senyor arcalde, lo pallaire del carré
de 'n Fonollar, avuy s' ha mort, y mentres era
viu, me deya que may qu' ell faltés, quedava
meva una hermosa clavellina qu' ell tenia, pero
avuy.... aquesta xar....

—Si senyó, avuy, las últimas paraulas que ha
dit, han sigut donántmela á mí.... perque sab....
una fa favors y....

—Bé, bé, y no més n' hi ha una.... oy?

—Si senyor, y es méva!

—Que no, qu' es méva!!

Y ell ab tot y aquest escándol, pegantse un cop
al front digué:

—Donchs *bueno*, no 'us espanteu per aixó, de
més verdas s' en maduran; digueu al pellaire que
fassa 'l favor de venir, y ho arreglarém tot, de
bonas en bonas.

¿Eh? ¿qué 'ls hi sembla?

Aixó es assombrós: per resóldre problemas de
tanta trascendencia ningú com lo senyor Quirse.

Ahí mateix, se varen presentar duas donas di-
hent la una, que 'l séu home havia faltat aquella
nit, perque havia anat á dormir á casa de la com-
panyera, aprofitant l' ausencia del marit de
aquesta.

Era un cas nou, era—com deya ell—un auto,
que may havia tingut que regentar; pero entre 'ls
crits d' ellas y las protestas del municipal, lo se-
nyor Quirse, (tot apartant á la seva dona) resolgué
'l problema del següent tenor:

—¿Las duas sou casadas? ¿Lo téu home sabent
que 'l d' aquesta era fora, aná á dormir ab ella?....
Donchs, mal li pesi á n' ell, aquesta nit tu dorms
ab l' home d' aquesta.... y acabat tot. (¡!)

¿Eh qué 'ls hi sembla?

¿Y encare dirán que no ha nascut per arcalde?

¡Oh! y aixis.... la mar!!

E. MOLAS.

LLIBRES

LOS REYES SE VAN; por ANTONIO PETIT.—Es un fo-
llete de carácter polítich y de francas y marcadas
tendencias republicanas, per las quals mostra son
autor noble entusiasmo. Sols tres capituls conté,
y aquests se titulan: *En el anden. El tren no mar-
cha. El público se impacienta.*

Y ara ha resultat que qui s' impacienta principal-
ment es lo fiscal de imprenta y la policia, que no
han tingut prou temps pera recullir lo folleto del
Sr. Petit, en los kioskos, llibrerias y demás establi-
ments ahont s' havia posat en venta.

De manera que si faltava un detall en demostra-
ció de que aquesta obra pica fondo, lo fiscal de im-
prenta y la policia s' han encarregat de proporcio-
narlo.

LOS TRES MOSQUETEROS per A. DUMAS (pare). For-
mant tres tomos (un per Mosquetero) ha vingut á
aumentar lo nutrit catálech de la *Biblioteca Tasso*.
Es una obra aquesta eminentment popular, tal ve-
gada la mes genial que ha produhit lo séu autor.
En altre temps corria de má en má, com lo modelo
de las novelas de aventuras plenas de interés y d'
enginy. Avuy encare no 'strobará qui no la llegeixi
ab gust. Lo traductor, D. Torcuato Tasso, dedica sa
esmerada versió á la notable escriptora D.ª Emilia
Pardo Bazán.

RATA SABIA.

¡DIGAULI QUE VENGUI!

Per més que rumiho molt
y m' estich trencant lo cap
buscant una solució,
no puch may sortir del pas.
Se tracta d' un geroglífich
dividit en quatre parts.
Jo, lectors, haig de casarme;
y tenintme de casar,
voldria que m' ajudessin
(encare que fos pagant,
á buscar qui 'm fassi pessa.
Tinch fa temps, escabetxats,
cuatre tipos diferents;
mes si val á dir vritat,
no m' agrada cap dels quatre.
¿Perque dihen? Ja ho sabran.
L' un, es petit com un bitxo;
l' altre, llarch com un san Pau;

A LA CASA DE LA VILA

IMPRENTA MUNICIPAL DE M' ENRICH de BARCELONA

S'APROBAN TOTS LOS DIJOUS

TALONARIS

COMPTES

Si vols estar ben servit, feste tu mateix lo...

l' altre, gros com un cruzero
 y l' altre, sembra un ventall.
 Si 'm casés ab l' home nano,
 me farian enfadar
 perque molts preguntarian:
 «Si tinch lo noy desmamat»
 y no 'n faltarian d' altres
 que movent escándol gran
 cridarian: «¡Que no 't caigui!»
 «¿Perque no 'l portas á bras?»
 L' home llarch, tampoch m' agrada.
 ¿Jo casarm'hi? ¡Deu me 'n guard!
 No crech que trobessim llit
 que fos per ell adequat
 ni cap casa trobariam
 que 'l sostre tingués prou alt.
 Tampoch m' agrada casarme
 ab un home gros ni gras
 perquè ni m' agrada 'l greix,
 ni m' agrada molt la carn,
 ni m' agradan á mí 'ls homes,
 grossos com las catedrals.
 Finalment, no vull unirme
 ab home que sigui fiach.
 perque no vull que 'm diguessin
 «la dona d' un mort de fam.»
 Res d' aixó: no vull per home
 un sach d' ossos, un secall,
 un cascarrias, un desetxo,
 un esquifit, un cessant.

NOTAS ARTISTICAS

QUADRO DEL PINTOR CATALÁ A. SOLÁ VIDAL

«LA CITA»

Nada, nada, que no 'm caso
 ab cap dels que jo hi citat;
 avans qu' aixó... 'm sacrifico
 quedantme per vestir sants.
 Ara; si vostés ne saben
 un que tingui cualitats
 recomanables... l' hi diuen
 que hi ha una plassa vacant.

DOLORS MONT.

PRINCIPAL

Sols podem dir aquesta senmana que la companyia dramática italiana dirigida per l' aventatjat artista Emmanuel, ha sigut molt ben rebuda.

En lo próxim número podrém dar compte detallat de las representacions que anirá donant tan notable companyia.

TIVOLI

Son d' éxit segur las temporadetas d' ópera barata que 's donan en aquest favorescut teatro, y aquest any es tan numerós y nutrit lo quadro dels artistas, y alguns d' ells posseheixen condicions tan excelents, que no hi ha dupte que 'l públich, habitual concurrent del *Tivoli*, estarà tan ben servit com puga estarho en qualsevol teatro de primera categoría.

Ja desde 'l dia de la inauguració vá apareixer una estrella, la Srta. Landí, tiple lleugera que posseheix una veu hermosíssima y una agilitat de garganta sorprendent. Cantá la *Lucia*, distingint-se especialment en lo rondó, pessa en la qual alcanzá una ovació entusiasta. La secundaren molt bé 'ls Srs. Sotorra, Borgioli, Thos y Blanch.

Dimars reaparesqué cantant la *Sonámbula*, y alcanzá un éxit extraordinari en l' aria de surtida, en l' andante del concertant y en lo rondó. Alguns petits defectes de afinació apenas s' advertiren, gracias á la riqueza de filigranas y primors ab que sapigué adornar las indicadas pessos. Tant lo tenor Brotats, com lo baix Miró estigueren molt acertats.

***

Entre la *Lucia* y la *Sonámbula* va representar-se *L' Africana*, que obtingué una execució més que regular, valent bona cullita de aplausos als artistas del quarteto, especialment á la soprano senyora Bordabio, al tenor Sr. Brotat y al baritono Sr. Mestres.

***

L' objectiu de la temporada es la representació de la ópera *Garín*. Segóns noticias, l' estreno tindrà efecte 'l dijous de la senmana próxima.

¿Quí l' estrenará? Sembla que hi ha tres tenors y dos sopranos que l' han estudiat, á fi de no tenir que interrompre las representacions un cop comensadas. Sobre 'ls que l' han de cantar per primera vegada no hi ha res decidit.

Després vindrá la competencia y 'l públich fallará.

***

Diurne, concert matinal de la societat *Euterpe*

NOTAS ARTISTICAS

QUADRO DEL PINTOR CATALÁ A. SOLÁ VIDAL

«LAS HERBEJADORAS.»

à benefici del mestre director Sr. Goula (fill). Forma part del programa la *Gran cantata* dedicada al Czar de Russia, original del mestre Goula (pare) en qual execució hi pendran part los artistes del Tívoli y Novedats y altres aplaudits cantants.

NOVEDATS

L'afortunada sarsuela *El Húsar* està proporcionant grans plens al teatro de Novedats. Entre 'ls actes primer y segon s' hi ha intercalat un quadro que representa unas maniobras militars sumament vistosas. En ellas hi prenen part unas doscentas comparsas, fent gala de una gran precisió en los moviments; y un verdader *entrain* en los exercicis de foch y en l' atach de unas muralles.

Totas las armas hi están representadas, l' infanteria, la caballeria y l' artilleria.

Un concurrent deya aquest dia:

—Ja's coneix que aquestas donas están molt foguejadas.

CATALUNYA

Aquesta senmana terminen los Omer's las representacions del seu aplaudit *Viatje á Suissa*.

La nova companyia de sarsuela qu' en breu inaugurarà las funcions, se compon de un personal numerós y distingit, y, segons noticias, l' empresa conta ab una infinitat d' obras novas per estrenar.

CIRCO EQUESTRE

Los lleons de Mr. Veltrán, continuan sent l' atractiu del Circo.

Lo Sr. Alegria está preparant algunas novedats que cridarán l' atenció del públich.

Y per acabar, dirém que aquest any tindrem tres companyias catalanas, inaugurantse las funcions á últims de mes ó á primers de Octubre.

NOTAS ARTISTICAS

QUADRO DEL PINTOR CATALÁ A. SOLA VIDAL

ESTUDI.

La de Romea està formada ab lo mateix personal que l' any anterior y disposa de algunas obras novas.

La de Novedats, capitanejada pels primers actors Srs. Simó y Borrás, té escripturadas á las senyoras Ferrer, Palá, Sala, Fontova y Pérez y als Srs. Colomer, Pigrau, Virgili, Daroqui y Guitart. Se proposa estrenar obras dels Srs. Pin y Soler, Guimerá, Ubach y Vinyeta y altres autors.

La del Sr. Tutau funcionarà en lo teatro Calvo y Vico, local que serà objecte de notables reformas y quedarà rebatejat ab lo nom de teatro de la Gran-Via. Forman part de la companyia las senyoras Mena, Solá, Llorente, Pallardó y Verdier, y 'ls Srs. Parreño, Oliva, Serraclara, Montero y Muns. Disposa, entre altrás produccions, del drama *Marta Rosa*, de 'n Guimerá, y *Los teixidors*, traducció de un famós drama alemany, deguda als Srs. Jordá y Costa.

A todas las empresas catalanas desitjem salut y prosperitat.

N. N. N.

HISTORIA NATURAL

Si 'l lector no ho pren á mal, vull provar, parlant en broma, com moltes vegadas l' home pertany al regne animal.

Aquell que essent un talós de Tenorio se las héu, y per tot arreu se 'l veu requebrant donas, fa l' *os*.

Lo qui als licors s' aficiona y un cop ha begut ben bé va caminant pel carré tot fent tentinas, es *mona*.

Qui inventant historias raras logra enlluherná á tothom, guanyant diner y renom, aquest es un *gat* dels frares.

Lo jutje que neguitós, *ensuma* per 'lla y per 'qui logrant aixís descubrí l' autor de un crim, es un *gos*.

Qui té lo treball per base y á copia de treballar, creu ferse rich, está clar que treballa com un *ase*.

Qui per la Rambla tot tou va ab sa muller fent brasset, mentres qu' ella fa l' ullet á un seu cosi, per mí es *bou*.

L' home casat que 'l tropell sofreix d' una sogra estranya, y encar que li armi maranya aguanta y calla, es *anyell*.

Qui per plassas y carrers als gamarusos empayta, y 'l rellotje los hi afayta, es un *rata*; no hi ha més.

Aquell que té d' anar sol, perque ab ningú pot lligar, jamay se pot agraviar si li dihém *esquirol*.

L' home que obra ab gran cautela, que fa, desfa, pensa y diu, dant probas de ser molt viu no es res més que una *mustela*.

Potser qui sense decoro y guiat per molt mals fins, diu tot quant sab dels vehins

de la escala hont viu, es *lloro*.

Qui després d' armar bronquina ó d' havé insultat á algú, s' amaga en un lloch segú per por de rebre, es *gallina*.

Jesuita que de destorb tan sols serveix al pais, sens temer cap compromís, podem dirli qu' es un *corp*.

Qui á tot diu «amen Jesus» y ab amichs ben poch leals que li estiman molt... los rals, sosté tractes, es un *llus*.

Polítich que ab fe sincera, y ab afany honrat y noble treballa... pel bé del poble ¡prou que 'ns consta! Es *sangonera*.

Lo rector gras y sapat que viu ab sa majordona, donantse vida molt bona, mereix lo nom d' *escarbat*.

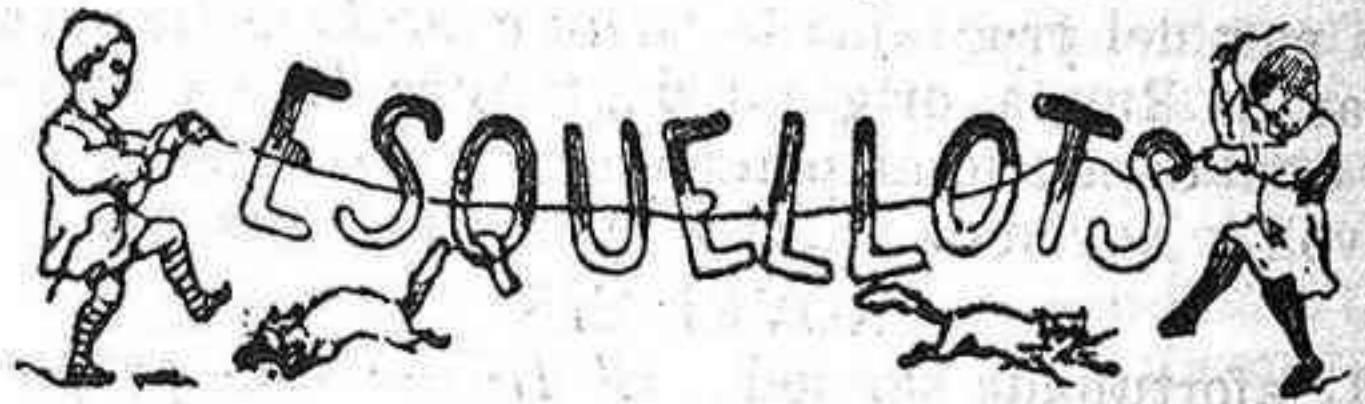
L' home aquell que á un altre enganya fentlo anar per un camí, qu' ell, traydor no vol seguir, ¿saben que es? Lo patró *Aranya*.

Aquell tipo presumit que no tenint cap diner vesteix sempre á la *dernière*, no es cap home es un *mosquit*.

Y per final, l' hisendat qu' explota al treballador, aquest es un *corch*, lector, que cerca la societat.

Queda donchs, probat com cal, y sens que hi falti una coma, que moltes vegadas, l' home pertany al regne animal.

J. USON.

Estém preparant l' *Almanach de la Esquilla de la Torratxa* pera l' any 1894, y ab tal motiu tenim lo gust de invitar á tots los nostres col·laboradors literaris y artístichs que vulgan favorirlo ab algun treball. Fins al dia 7 del próxim octubre tenen temps d' enviarho.

Doném de tot cor las gracias á la comissió organitzadora de las festas artístichs (?) de las covas de Montserrat, per no havernos invitat á assistir á las mateixas.

Es digne de agrahiment l' havernos estolviat un mal rato y una gran incomoditat.

Perque alló, segóns las personas que van assistirhi, no van ser festas, ni van ser artístichs, ni res.

* *

Ja havian de saber los organizadors de la cosa, que la montanya de Montserrat no admet bromas.

Tot l' art humá resulta una tentativa ridícula al costat de aquellas bellesas imponents acumuladas per la mare naturalesa.

No hi ha espectacle que pugua compararse al que ofereix la vista de la histórica montanya. No hi ha castell de foch que pugua sostenir la competencia ab lo futeig del llamp y ab l' espatech del tró retrunyint per aquellas timbas. No hi ha, en

fi, banda municipal que puga afrontar la comparació ab la veu del vent, á través de la bosquina.

Y si Montserrat es aixó, empenyarse en terlo teatro de festetas de pa sucat ab oli, resulta una solemne tonteria.

Dintre de pochos dias los batallóns de infanteria tornarán á marcar lo pas al só de las bandas de tambors.

A l' any '73 van ser suprimits pel ministre de la Guerra de la República, general González.

Vint anys més tart se restableixen pel ministre de la Guerra de la monarquia, general López Domínguez.

¿A qué es degut aquest retrocés á una moda antiga?

* *

Un individuo del gremi dels alcohols, va donarme la resposta en la forma següent:

—¿No veu que 'l pais en massa está cridant? Per aquest motiu adopta 'l govern aquesta reforma.

A veure si á só de timbals ofega la séva veu.

La qüestió de la matansa dels tocinos ha arribat al últim extrem.

Los tocinaires, apoyats en una real ordre del ministeri de la Gobernació, no volen que 's mati sino á l' hivern.

Mentres que 'ls regidors, apoyats en las facultats que 'ls concedeix la lley municipal, proclaman lo lema sant de «Butifarra fresca tot l' any.»

* *

En aquest estat arriba una ordre suspenent la matansa.

Y l' Ajuntament s' alsa d' ella per davant del Consell d' Estaty continúa matant com si tal cosa, fins que recayga una resolució definitiva sobre un assumpto en lo qual las lleys están en una verdadera contradicció.

* *

Algú suposa que la carn de tocino al istiu es perjudicial á la salut del consumidor.

Pero no falta qui 'n menja cada dia y reventa de salut.

Examinant la cosa á fondo, crech que hi ha algo més perjudicial que 'l mer fet de consumir llo-millo, salsitxas y cansalada.

¿Saben qué?

LAS DONAS DE PARIS

Fot. Reutlinger. —Paris

Jane Hading

De la *Comedia francesa*.—Es alta, simpática y d' arrogant figura; son marit, Mr. Konning, director del teatro del *Gymnase*, va entaularli un procés de divorci per mantenir relacions ab Mr. Wilson, lo famós gendre de Mr. Grévy. Ultimament ha obtingut un gran éxit en la excursió que 'ls artistas de la *Comedia* han fet á Londres y á alguns departaments de Fransa. També treballa en lo teatro *Vaudeville*.

Alerta, qu' entre tants coixos no hi haja algún embustero, que de segur será aquest qui pagará la festa.

¿Saben per qué?

Per alló que diu lo refrán: «Primer es agafat un mentider que un coix.»

Bona idea la del Ajuntament, al projectar establir á Barcelona una Academia de corte.

Y no ho dich perque consideri molt oportú que s' aprengui á tallar prendas de vestir, en una ciutat com la nostra en la qual á cada regidor se li está tallant cada casaca que dona gust de veure.

Al meu entendre, l' *Academia de corte* deuria aplicarse exlussivament á tallar comptes y despilfarros municipals.

Dedicada á tal objecte, no serian tant de lamentar los diners que s' hi invertissen.

Decididament Espanya está nadant en un mar de vi.

A la carretera de Liria (Valencia) s' hi ha colocat una gran bota plena de mam, ab un rétol que diu lo següent:

Veures obligat á dejunar per forza, per falta de medis.

Qüestió aquesta que no l' arregla ni cap lley ni cap real ordre dels governs d' Espanya.

Dona gust llegir los telégramas del Brasil.

Los uns diuen que l' esquadra insurrecta ha derrotat al govern.

Afirman los altres que 'l govern ha derrotat completament á l' esquadra insurrecta.

—¿Qué n' opina de aixó, Sr. Manel?—li preguntavan á un cassador de professió.

Y ell responia:

—¿Sab á quants estém? Que estich per agafar l' escopeta y 'ls gossos y embarcar-me cap al Brasil en lo primer vapor que surti.

—¿Y aixó?

—Senzillament: com veig que 'n aquell pais hi corren tantas guatllas, desde aquí m' hi fonch.

Gran espectacle.

A Sevilla s' está preparant una novillada, en la qual tots los que hi pendrán part serán coixos: los toreros, los badells, los caballs, los agutzils, l' encarregat d' obrir las portas del xiquero, los mossos de plassa y fins lo president.

«Vino gratis. Bebed y tapad después.»

La bota té una bona aixeta; y al costat hi ha sempre un home que vigila.

No 's permet omplir ampollas ni botijas, pero tots los carreters y caminants que per allí transitan, poden beure á discreció fins á perdre 'l mon de vista.

* * *

Aquest fet, rigurosament autèntich, indica l'estat de postració á que arribat la vinicultura espanyola, per falta de compradors.

Y 'l govern tan tranquil exigint lo pago de las contribucions, com si 'l vi que 's recull valgués alguna cosa.

Lo dia que tots los contribuyents agafin la mona, 'l govern s' haurá de contentar ab una gran colecció de micos.

La senmana pròxima tinch entés que *La Campana de Gracia* publicarà un número extraordinari, destinat en gran part á la commemoració de la gloriosa revolució de Setembre.

Molts son los qui no 's recordan de aquell aconteixement tan trascendental.

Algú, com per exemple en Sagasta, si arribava á recordarse'n, se moriria de remordiment.

La Campana de Gracia es un dels periódichs que ab més justicia y ab major dignitat, pot celebrar aquella fetxa, y ho farà, segons tinch entés, publicant un número interessantíssim, tant pel text com pels grabats que contindrà, deguts á reputats artistes.

Las ventatjas de la nova lley d' Ensanxe que tan favoriran á Barcelona y Madrit, no son aplicables á la vehina vila de Gracia.

Vels'hi aquí una anomalia que al Ajuntament graciench no li haurá fet cap gracia.

L' or está pujant continuament—deya 'l secretari de un poble de fora.

—No ho crech pas—li responia un pagés molt rich.—A casa méva l' or cada dia baixa més.

¿No saben que volia dir al expressarse aixís?

Senzillament, que las monedas d' or que posseheix cada dia las enterra més fondas.

La friolera de vuit anys ha invertit l' Ajuntament de Barcelona en la construcció de l' escola pública de Hostafranchs; ne fa dos que l' edifici está llest, y aquesta es l' hora que no s' ha inaugurat encare.

Y á pesar de tot en aquesta escola s' hi aprén una cosa molt interessant y al mateix temps molt trista.

Y es que per la desidia y 'l desgabell de l' administració municipal de Barcelona no hi ha remey possible.

Diu un periódich que á Tarragona está funcionant una fàbrica de café de cartró.

Ara no més falta que 's despenji alguna academia de Medicina, certificant que 'l café de cartró no es nociu á la salut pública.

Ab una racció de pastetas per postres y una bona tassa de café de aquesta classe, queda l' estómac encatronat y en disposició de pahir fins las rajolas.

¿Quán s' hi jugan que no faltará algun metje que 's farà eco de un argument per aquest istil?

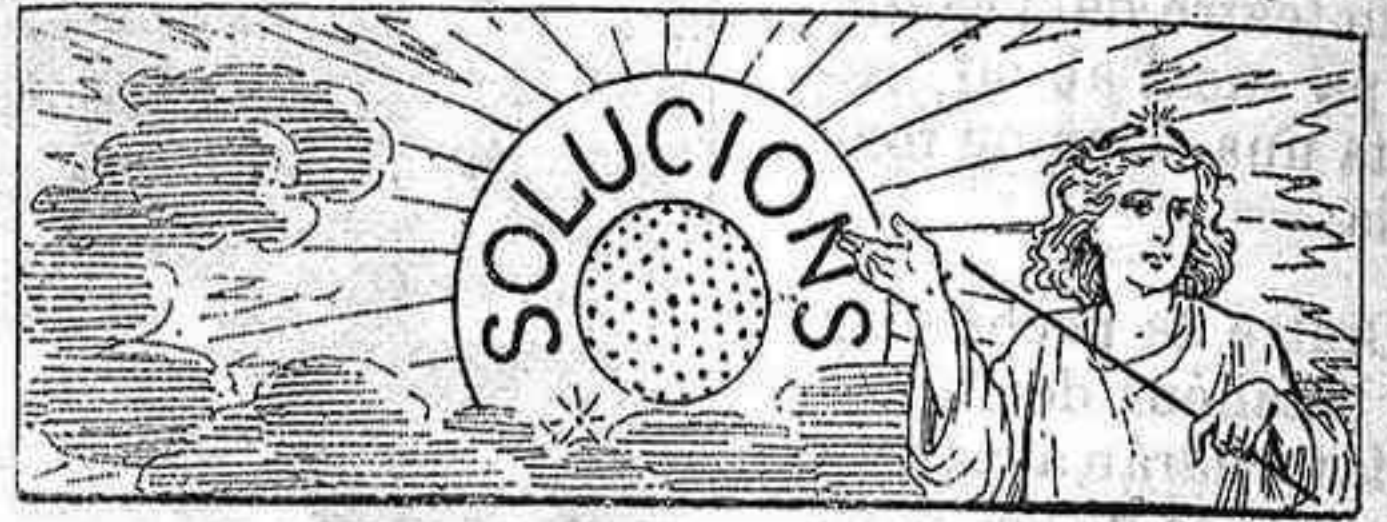
Cassat al vol:

—Desenganyat, noy, sense diners no 's pot fer res.

—T' equivocas de mitj á mitj: sense diners se poden fer...

—¿Qué?

—Se poden fer deutes.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—*Es-car-men-ta-da.*

2.ª GEROGLIFICH.—*Per canastrons los pesadós.*

ANAGRAMA

Té un noy mon amich Ribot,
qu' es encare molt total
y es, per cert tan tabalot

DEL NATURAL (AL SR. VILASECA).

¿Desde quan los senyors Xanxas
del *cuerpo* municipal
han d' entretenirse en feynas
com... tancar la Catedral?

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

!!! Ja ha sortit!!! **OBRA NOVA** !!! Ja ha sortit!!!

UNA AVENTURA D' AMOR

HISTORIETA
AGRE-DOLSA
EN VERS
PER

C. GUMÀ

Un tomet de 32
planas

Preu **DOS** rals

ILUSTRACIÓ
DEL CONEGUT
DIBUIXANT
M. MOLINÉ

Un tomet esmeradament imprés sobre paper satinat

Preu **DOS** rals.

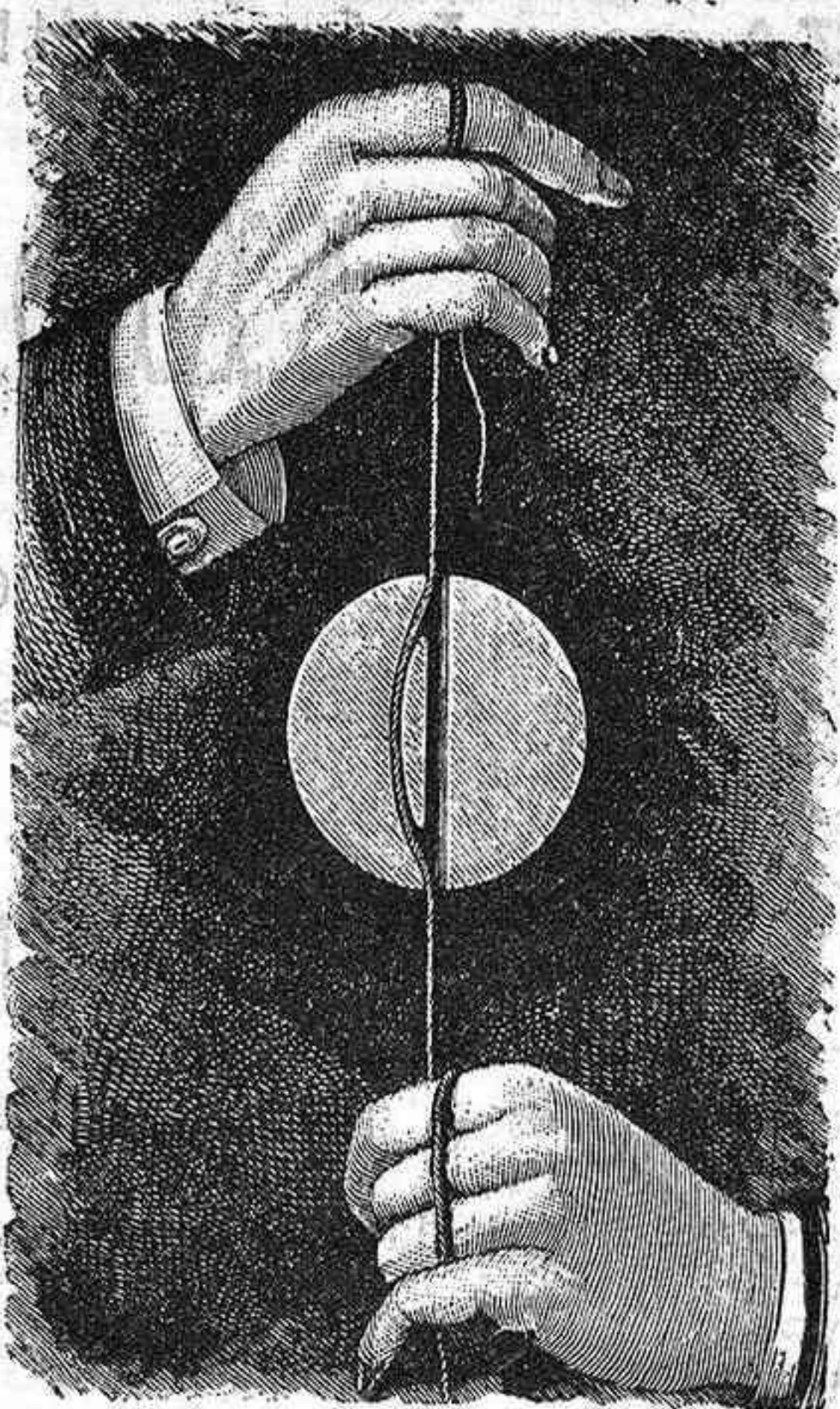

Obras del mateix autor

	Ptas.		Ptas.
Fruyta del temps.—Colecció de poesias, formant quatre tometes titolats: <i>Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa y Fruyta madura</i> , 2. ^a edició, ilustrada. Cada tomet o'50 de pesseta, tots junts.	2'00	representables, titolats: <i>Tres micos!</i> y <i>Un cessant</i> , 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci.—4. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo pot de la confitura.—Colecció de poesias.	0'50
Del bressol al cementiri.—5. ^a edició, ilustrada.	0'50	La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa, en vers, 2. ^a edició.	0'50
Buscant la felicitat.—3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Cura de cristiá.—Juguet cómic en un acte y en vers. (En col·laboració ab J. Roca y Roca).	1'00
Petons y pessichs.—3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Guia cómica de la Exposició Universal.—Un tomo d' unas 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos.	1'00
Barcelona en camisa.—3. ^a edició, ab dibuixos.	0'50	L' amor es cego.—Juguet cómic en un acte y en vers.	1'00
Lo deü del sigle.—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Una casa de dispesas.—Juguet cómic en un acte y en vers.	1'00
¿Home ó dona?—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Cansóns de la flamarada.—Un tomo de 128 páginas.	1'00
La dona nua (<i>Moralment!</i>)—3. ^a edició, ab dibuixos.	0'50	La primera nit.—(<i>Impresions d' un nuvi</i>). 3. ^a edició, ilustrada.	0'50
Tipos y topes. (<i>Colecció de retratos</i>).—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo día que 'm vaig casar.—(<i>Impresions d' una nuvia</i>). 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
¿Guerra al cólera! <i>Instruccions per combátre</i> l.—2. ^a edició.	0'25	Ensenyansa superior.—Juguet cómic, en un acte y en vers.	1'00
Cla y catalá. <i>Llissons de gramática parda</i> .—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Drapets al sol.—Escándol humorístich ilustrat. 2. ^a edició.	0'50
Don Quijote de Valcarca.—Viatje extraordinari.	0'50	Quinze días á la lluna.—Gatada en vers, ilustrada.	0'50
¡Ecce Homo! Monólech en un acte y en vers.—5. ^a edició.	0'50	Ni la teva ni la meva.—Comedia en tres actes y en vers.	2'00
Mil y un pensaments. Colecció de máximas y sentencias, escrita expresament pera la classe obrera.—Un tomo de unas 100 páginas.	1'00	Un viatge de nuvis.—Humorada en vers, ilustrada. 2. ^a edició.	0'50
Lo Rosari de l' Aurora.—Album humorístich, ab infinitat de caricaturas, 2. ^a edició.	0'50	¿Quina dona vol vosté?—Humorada en vers 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona. 2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo primer día.—Juguet cómic-líric, en un acte y en vers.	1'00
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán. (<i>Agotantse</i>)	0'50	Art de festejar.—Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné, 2. ^a edició.	0'50
Sobre las donas.—Polémica entre C. Gumá y <i>Fantástich</i>	0'50	Guia del Conquistador.—Segona part del <i>Art de festejar</i> , ilustrat per M. Moliné.	0'50
Gos y gat.—Juguet cómic en un acte y en vers. 2. ^a edició.	1'00	¿Colón ó Carnestoltas?—Ensarronada cómica municipal feta pel Ajuntament de Barcelona, ilustració de M. Moliné.	0'50
Vuyts y nous.—Ab lo retrato del autor.	0'50	¡Abaix lo exi-tent! Disbarat cómic en vers.	1
Un cap-mas.—Juguet cómic en un acte y en vers.	1'00	Lo Ma qué's de Carquinyoli. Juguet cómic.	1
20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monólechs			

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

LA BOLA MAGICA

Un cordill la atravessa; lo qui fa 'l joch aguanta aquest cordill pels dos caps y la bola, en lloch de baixar desseguida, resbala, s'atura, y torna a resbalar a voluntat de vostés. L'efecte es realment màgich.

¿Com se consegueix aixó? Aquí está 'l secret.

La bola, a més del forat que l'atravessa diametralment, ne té un altre en direcció curva, pero quals extrems, al apareixer al exterior, se juntan ab los del forat recte.

La picardía del joch consisteix en fer passar lo cordill, no pel forat dret, sinó pel que fa curva, procurant—aixó ni cal dirho—que l'espectador no se'n enteri.

que sempre, al durlo a la tot fa un escándol colosal.

J. ARAN GAYA.

TRENCA-CLOSCAS

CASILDA AMALÓ

Formar ab aquestas lletres lo titol de una pessa catalana,

J. CHALL DE REUS.

ROMBO

Primera ratlla: vertical y horisontal: Consonant.
—Segona: part del cós humá.—Tercera: en los bis-

bats.—Quarta: se segueix en las universitats.—
Quinta: població catalana —Sexta: abverbi de temps.—Séptima: Vocal.

E. REVOLTÓS.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula, que anantli trayent una lletra del radera, dongui 'ls següents resultats.—primer: poble catalá.—Segón: mida antigua per vins.—tercer: poble de catalunya.—Quart: adverbi de temps.—Quint: part del cos.—Sext: consonant.

JOAN GARIN.

GEROGLÍFICH

∴+
I
+ + +
—
IV
II

CIUTADA D' ILURO

FILLAS DE EVA

Fot. S. B. Parrent y fill.—New-York

No riu perque se li vejin las hermosas dents que té; riu per donarnos a entendre que las cosas li van bé.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.